

odborný časopis

sociální služby

cena: 69 Kč / 3 €

Měli bychom
povolit tvorbu zisku
při poskytování
sociálních služeb?

Tábor hostil
účastníky konference
Zdravotní péče
v sociálních službách
v roce 2023

Terapie

Muzikoterapie a sociální služby

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XXV.
březen 2023

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá

PhDr. Karolína Maloňová, Ph.D., Friedlová, Ph.D.,

certifikovaná lektorka
a supervizorka, jednatelka
INSTITUTU Bazální stimulace
podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dotaz:

Dobrý den,
naučila jsem se ve vašem kurzu stimulaci ruky. Chtěla bych si jen připomenout, kdy a u kterých klientů ji mám používat. Jsem pečovatelka v domově pro seniory a klíčový pracovník čtyř seniorů. Seniori jsou imobilní, někdy neklidní a mají demenci. Děkuji za odpověď.

J. P., pečovatelka, domov pro seniory

Odpověď:

Stimulace ruky má mnoho významů a dá se použít v péči o seniora s různými záměry. Tím, že stimulujeme ruku, dochází k stimulaci poměrně rozsáhlé části mozkové kůry, která je zodpovědná za sensorické vnímání těla. Tato část mozkové kůry se nazývá sensorický homunkulus. Zde zaujímá projekční oblast pro ruku poměrně velkou část, neboť kůže ruky má velké množství receptorů pro taktilní vnímání. Budete-li stimulovat ruku, stimulujete poměrně velkou projekční oblast v sensorickém homunkulu. Následným efektem může být zvýšení pozornosti seniora. U seniorů s těžkým stupněm demence lze někdy pozorovat i zrakový kontakt s osobou, která stimulaci ruky provádí. Stimulaci ruky doporučujeme provádět také těm seniorům, jejichž ruce jsou velmi aktivní a vykonávají ne zcela příjemné činnosti (např. trhání plenkových kalhotek). Někdy stačí krátká stimulace ruky a aktivita ustane. Stimulaci ruky můžete aplikovat také jako přípravu na následnou požadovanou motorickou aktivitu ruky. Například má-li senior sám držet lžici a přijímat potravu. V neposlední řadě je stimulace ruky velmi vhodným nonverbálním vyjádřením empatie. Proto tuto techniku používáme rovněž v paliativní péči při doprovodu při umírání.

Ukládáte data? A víte vlastně kam?

Vítám vás na stránkách nové rubriky, která bude věnována počítačovým a asistivním technologiím v sociálních službách. Technologickou poradnu pro vás bude připravovat PhDr. Jana Pšejová, projektová manažerka, Sociální služby města Kroměříže.

➤ O jakých datech je v tomto textu řeč?

Zjednodušeně řečeno, jde o všechna ta písmena a číslice, která ve vašich organizacích někdo natuká do počítačů. K těm písmenům a číslicím přidejte fotografie a další obrázky, zvukové nahrávky, videa a vůbec všechno, co tvoříte. To všechno jsou data, která vaše organizace vytvořila, vlastní je a zodpovídá za ně.

➤ Proč je dobré vědět, kam „se“ data ukládají?

Možná nad tím někdy bude bádát nějaký vědecký tým a zjistí něco jiného, dneska se ale zdá, že bychom těžko hledali oblast služeb, která by shromažďovala širší škálu citlivých informací, než jsou právě sociální služby. Vezměte si jen informace o klientech. Řada organizací ochraňuje informace o celistvém jejich životě. Osobní údaje, informace o sociální situaci, zdravotním stavu, financích, rodinných příslušnících. Jsou to celé dlouhé a důležité příběhy. K tomu přidejte další „běžnější“ agendy. Zaměstnanec, hospodaření organizace, dodavatelské vztahy a mnoho, mnoho dalších. U informací vytištěných na papíře už je dneska nemyslitelné, že by organizace neměla nastavená pravidla, která říkají, jak se ukládají a chrání. Používají se uzamykatelné kartotéky, skříňky, zamykají se dveře, existují pravidla pro skartaci.

Když ale dojde na elektronická data, často takovou jistotu nemáme. Zkuste si představit jednoduchý dokument. Třeba prezenční listinu na školení. Je vytvořen, jsou v něm vyplněna jména a data narození zaměstnanců, místo narození a kontakt. Nakonec je (s úlevou autora) uložena. Jistě, není na tom nic složitého. Stačí soubor pojmenovat a několika kliknutími uložit tam, kde ho budete umět najít.

➤ Kde mohou uložená data být?

Co je to „TAM“ ze závěrečné věty předchozího odstavce? Kde jsou skutečně umístěny pomyslné počítačové „kartotéky“, kterým s důvěrou svěřujete data? Kdekoliv je taková otázka položena, budí v zaměstnancích sociálních služeb přinejmenším údiv. Stává se i to, že je vnímána jako zbytečná. Zdá se to být totiž jasné. Informace jsou v počítači. Jenomže co to znamená?

Může to znamenat, že:

- jsou uložena opravdu přímo v počítačích, na kterých pracují jednotliví zaměstnanci;

- jsou ve společných úložištích, která mohou sloužit celé organizaci;
- jsou uložena na přenosných médiích, třeba externích discích;
- jsou ukládány do úložišť mimo organizaci a třeba i mimo ČR.

Už je asi zřejmé, že otázka v nadpisu není zbytečná. Možná teď může vypadat až znepokojivě, což je vlastně docela pozitivní, pokud to povede každého tvůrce informací, ale zejména management organizací k zamyšlení nad tím, jak to vlastně v organizaci je.

Citlivé informace si rozhodně zaslouží pečlivou ochranu. Ty, které jsou spojeny s klienty, jsou navíc jejich neoddelitelnou součástí a je potřeba se o ně stejně dobře postarat. Neměli bychom zapomínat ani na to, že informace tvoří významnou část bohatství každé organizace. Určitě se nechte zmást falešným pocitem, že „to jsou věci ajťáků a dodavatelů“. Za bezpečnost informací totiž vždycky zodpovídá management organizace, který to má mít prostě a jednoduše dobře vyřešené.

Dobrá znalost toho, kam „padají“ data organizace, je velmi, velmi důležitá, protože jen tak se o ně můžete dobře postarat, chránit po celou dobu jejich uchování a odstraňovat hned v okamžiku, kdy už není důvod k jejich ukládání. To vše samozřejmě v souladu s českou legislativou a potřebami organizace.

Na chvíli se ještě vraťme k naší prezenční listině, která může být vnímána jako banální dokument, na kterém „nic pozoruhodného není“. Její tvůrce možná ani nevnímá, že je na ní skupina lidí, které spojuje nějaký zájem, u každého člověka je jasný jeho věk a je k dispozici jeho kontakt. Kolik asi takových prezenčních listin leží dlouhé roky na nejrůznějších místech?

Každý způsob ukládání dat má určité své výhody a nevýhody. Rozdělíme si je a popíšeme v dalších číslech časopisu. Aby to pro vás bylo užitečné, doporučuji malé cvičení. Není nijak náročné. Zkuste si na papír načrtnout, jaká data ukládáte a hlavně KAM. Jen tak pro sebe. A když budete rychlí, můžete si v několika minutách dopsat na druhou stranu papíru, kde tak asi všude můžou být údaje o vás na různých prezenčních listinách a jak byste chtěli, aby o ně bylo postaráno.

V příštím díle se už můžeme zaměřit na data na lokálních a přenosných discích.